

14. Virtual Computational Chemistry Lab: <http://www.vcclab.org>

15. Ying Zhang. Tuberculosis Drug Targets // Current Drug Targets. – 2002. – Vol. 3. – P. 131-154.

Yves L. Janin. Antituberculosis drugs: Ten years of research // Bioorganic & Medicinal Chemistry. – 2007. – Vol. 15. – P. 2479-2513.

ВИРТУАЛЬНЫЙ СКРИНИНГ И КОМПЬЮТЕРНОЕ ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПРОТИВОТУБЕРКУЛЕЗНОЙ АКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДНЫХ ПИРИДИНКАРБОНОВЫХ КИСЛОТ

И.В. Драпак, Б.С. Зименковский

Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого

Резюме: на основе результатов квантово-химических расчетов, QSAR-анализа и докинга был произведен виртуальный скрининг и компьютерное прогнозирование противотуберкулезной активности производных пиридинкарбоновых кислот. В результате было отобрано 8 гипотетических соединений с наивысшей прогнозируемой противотуберкулезной активностью.

Ключевые слова: производные пиридинкарбоновых кислот, QSAR, виртуальный скрининг, противотуберкулезная активность.

VIRTUAL SCREENING AND COMPUTER PREDICTION OF ANTITUBERCULOSIS ACTIVITY OF PYRIDINECARBOXYLIC ACIDS DERIVATIVES

I. V. Drapak, B. S. Zimenkovsky

Lviv National Medical University by Danylo Halytsky

Summary: the virtual screening and computer prediction of pyridinecarboxylic acids antituberculosis activity have been carried out on the basis of quantum-chemical calculations, data of docking and QSAR analysis. The group of 8 hypothetical compounds with the highest antituberculosis activity was selected as a result of virtual screening.

Key words: derivatives of pyridinecarboxylic acids, QSAR, virtual screening, antituberculosis activity.

Рекомендована д-м фармац. наук, проф. Р.Б. Лесиком

УДК 615.074:547.583.5:543.432

СИНТЕЗ, ВЛАСТИВОСТІ ТА ФАРМАКОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ N-(R-БЕНЗОІЛ)-3,5-ДИБРОМАНТРАНИЛАТІВ ЗАМІЩЕНИХ 8-ОКСИХІНОЛІНІЮ ТА 5-НІТРО-9-АМІНОАКРИДИНІЮ

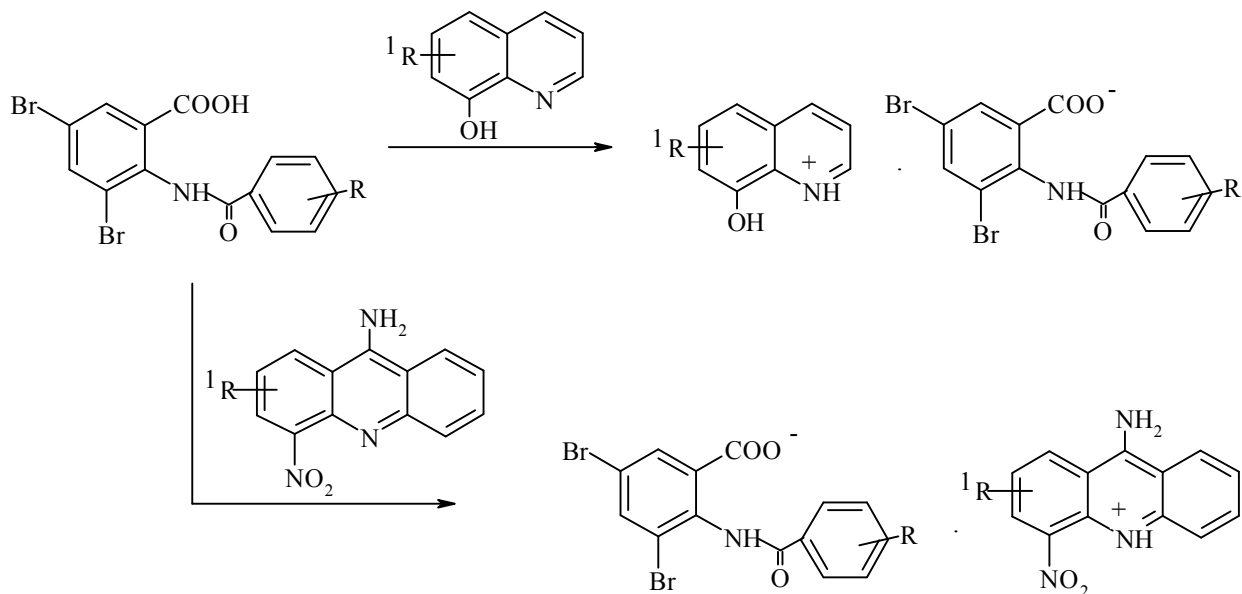
© **Д.О. Мамедова, С.Г. Ісаєв**

Національний фармацевтичний університет, Харків

Серед багатьох досліджень із пошуку лікарських засобів значне місце займають роботи, присвячені синтезу та вивченню фармакологічної активності похідних хіноліну та акридину. У

світовій медичній практиці вже давно і успішно використовуються лікарські засоби, структурною основою яких є хінолінова або акридинова система. Проте в деяких випадках їх використан-

ню перешкоджає доволі високий рівень токсичності та погана розчинність у біологічних рідинах організму. Як показують раніше проведені дослідження, дані недоліки можна значно зменшити шляхом створення сполук катіонно-аніонного характеру.

Синтез солей здійснювали шляхом зливання гарячих ацетонних або спиртових розчинів відповідних кислот з заміщеними 8-оксихіноліну або 5-нітро-9-аміноакридину. Одержані сполуки – це дрібнокристалічні речовини, забарвлені в жовті, зелені, червоні кольори, розчинні у воді (1:30,1:100,), діоксані, ДМФА, ДМСО. Будову солей підтверджено сучасними фізико-хімічними методами.

За результатами проведених досліджень переконливо підтверджена на скринінговому рівні наявність широкого спектра антимікробних властивостей.

Аналіз мікробіологічних досліджень свідчить, що заміщені 8-оксихіноліну N-(R-бензоїл)-3,5-дибромантранілати проявляють високу бактеріостатичну активність (МПК=1,8-31,2 мкг/мл) та більш вибірково діє на ріст золотистого стафілококу (МПК=3,9 мкг/мл) та кишкової палички (МПК=1,8-7,8 мкг/мл). Всі солі за бактеріостатичним ефектом перевищують активність етакридину лактату. Солі 8-оксихіноліну проявляють також фунгістатичну активність відносно *Candida albicans*, *C. triadis*.

Грунтуючись на вищенаведеному, об'єктами для хімічних та фармакологічних досліджень нами були обрані солі, що містять у своєму складі в якості катіонної частини заміщені 8-оксихіноліну і 9-аміноакридину та N-(R-бензоїл)-3,5-дибромантранілової кислоти в якості аніонної частини:

Солі 9-аміно-5-нітроакридинію N-(R-бензоїл)-3,5-дибромантранілати більш вибірково діють на ріст золотистого стафілококу (МПК=31,2-62,5 мкг/мл) та кишкової палички (МПК=7,8-31,2 мкг/мл). Факт наявності досить високої бактеріостатичної дії на кишкову паличку став поштовхом для дослідження впливу сполук на кишкову групу патогених бактерій. Для цього було використано 4 штами роду сальмонел. Результати досліджень показали, що синтезовані солі інгібують ріст сальмонел (*S. dublin*, *S. choleraesuis*, *S. typhimurium*, *S. thyphisuis*) у концентрації 31,2 мкг/мл.

У дослідях *in vitro* встановлено, що бактеріостатичні концентрації солей 9-аміноакридинію підвищують специфічну активність бензилпеніциліну натрієвої солі у 2,57-4,5 рази відносно золотистого стафілококу та в 2,05-2,84 рази відносно синьогнійної палички. Для даної групи речовин також характерна висока фунгістатична активність відносно *Candida albicans*. Доведено також, що введення в якості аніонної частини N-(R-бензоїл)-3,5-дибромантранілової кислоти в склад солі сприяє зменшенню гострої токсичності ($DL_{50} >3000$ мг/кг).